

מיכתבים

למחות, לשבות, להפגין

על המגנות ההזדהות של האזרחים הערביים (החוק הכלים השלובים", העולם הזה 23.12.87).
זכותו האלמנטרית של כל אזרח במדינה דמוקרטית היא למחות, לשבות ולהפגין. ואילו היה השבאב נמלך בדעתי הייתי משיא לו עיצה: לערוך תהלוכות שקטות, בהן יינשאו שלטים עם כתובות כגון: "לא לאלימות כלפי ערבים ויהודים", "כן לשלום צודק וברקיעימא", "כן לאחיות-עמים", "כן לשיוויון בין ערבים ויהודים".

אירע מה שאירע ועל כך יש להצטער. אך יש להימנע מלהשחיר את התמונה ולטעון שמה שנבנה ב-40 שנה, נהרס כיום אחד. להיתפס להכללה זאת, זה, לדעתי, מסוכן, מסוכן מאוד, לאחיות-עמים", "הוסיף ופא האתבין, יפו והודים".

להרוג, לאבד, להשמיד

על המרי בשטחים הכבושים (מרי בשטחים", העולם הזה 16.12.87 והלאה).

בוודאי אין אורי אבנרי זוכר אותי מחטיבת נבנעתי של תש"ח, כי הייתי בסך הכל טוראי צעיר, עולה חדש. אך הייתי רוצה לשאול אותו מה ההבדל בין תש"ח לתש"מ.
או באו הערבים במטרה להרוג, לאבד ולהשמיד את היהודים ואת מדינת ישראל ואנחנו התגוננו. כיום, הם למדו שלאותן מטרות מוטב להם לבוא באבנים, בכלוקים, ובקבוקייתבערה. הם שולחים לקו הראשון צעירים ואף נשים, וחטיבת נבנעתי מגוננת נגדם בכדורי-גומי ובמטעני רומים.

האם זה ההבדל הגדול שבגללו מלעזי העולם הזה על כל צה"ל ואף על המדינה?
ד"ר נסים מזרחי, רמת-גן

עקרון עשר השנים

עוד על הזדהות הציבור הערבי (העולם הזה 23.12.87 והלאה).

כל מי שהופתע מההזדהות של ערביי ישראל עם ערביי השטחים פשוט לא למד את לקחו מן ההיסטוריה.

שלא לדבר על קיסרי-לאום ודם, הרי אחרי 40 שנה של אזרחות רגנה ב' לערביי ישראל, מה הפלא שקורה מה שקורה.

כל מי שחשב ערביי ישראל יעברו לנצח לסררהיים על קיפוחם האישי והלאומי והיה סבור כי תמיד עוד חוזן למעד לתיקון המעוות, חי על הירח או נוהג לפי "עיקרון עשר השנים" שממשלת בריטניה נהגה לפיו בין שתי מילחמות-העולם.

אותן שנים נהג הקבינט הבריטי להודיע מרי שנה לראשי-הממשות של כוחותיה המזוינים של בריטניה כי "אין צורך להתכונן למלחמה של ממש בעשר השנים הקרובות".

הסוף, כידוע, ידוע.

אורי טיטלבוים, תל-אביב

ישבן חשוף

על התגובה למרי בשטחים (מרי בשטחים", העולם הזה 16.12.87 והלאה).

מנהיגינו נוהגים בהתקוממות בשטחים כמו בנות-יענה וממשיכים לטמון את ראשיהם בחול. הם רק שוכחים שכאשר טומנים את הראש בחול, חושפים את הישבן.

אלכס שפר, רמת-השרון

מסקנה אזרחית

על הצורך בקיומם של תחנת-רדיו ושבווען צבאיים.

מאז ומתמיד היה הדבר משונה בעיניי שצה"ל מוציא לאור שבועון, שחלק ניכר מעמודיו מוקדש לנושאים אזרחיים ושצה"ל מקיים תחנת-רדיו, שחלק ניכר משידוריה מוקדש לנושאים אזרחיים.

אם על ההערכה לרמה של נלי-צה"ל כתחנת-רדיו ולשבועון צה"ל כשבועון, אינני רואה כל סיבה מדוע אני, כמשלם-מיסים, חייב לממן שתי יחידות צבאיות אלה, בהן עוסקים אנשי-צבא לא בעיסוק המקובל שבנינו מניסים אנשים לצבא — לשרת ככוח הלוחם או לשרת את הכוח הלוחם.

ואם גישתי זאת לא נראית למישהו, הרי גם (המשך בעמוד 4)

סתם יום של פת"ח

די היה באיום של פת"ח כדי שהמדינה תעמוד דרוכה, אך למרות ההכנות המאסיביות של הצבא ומשמרי-הגבול, נוכחות ישראלית מתוגברת, והכתובות "זכור את יום הפת"ח" שעל הקירות, היתה האווירה בעזה טעונת-מתח, אך רגועה, יחסית. לאירועים המועטים שקרו לא היתה גישה. מתי-סומי-צה"ל לא איפשרו זאת.

כולנו אשמים

אין תחום אחד מכל תחומי-החיים שאינו קשור לכיבוש. חיילי צה"ל פרצו לבית-החולים שיפא שבזעה ואף רופא ישראלי לא מתח. למרות שרבים מהמישפטים ברצועה ובגדה הם בחזקת פארודיה, שותקת לישכת עורכי-הדין. הצבא גם הוא בורג במכונת-הכיבוש. ואילו אנשי-השלום גם הם לא יצאו חוצץ נגד מעשי צה"ל. המערכת הפוליטית שותפה לכיבוש. ולא רק היא. כולנו אשמים. כבוא היום, כשכל אדם בישראל ייתבע לאחריות, לא יוכל איש לטעון: "לא ידעתי".

ואדי סאליב מתמרד שוב

ואדי סאליב המפורסם והנשכח כאחד חוזר לחדשות. בשילוחי שנות ה-50 היה עד להתעוררות הראשונה של מרי אזרחי מצד תושבי היהודיים, יוצאי צפון-אפריקה, כנגד אסימותה של ארצות-הברית. המפא"יניקית. יורשם של אבא חושי ויוסף אלמוגי, אריה גוראל, לא ידע כי כל הנוגע בואדי סאליב כמוהו כמבעיר פתיל-דינאמיט. לפני כמה שבועות יצא דחפורי גוראל למחות עוד חלק מן הרובע הערבי ההיסטורי מעל פני האדמה. נוכח הזעם שעורר בכל קהילת האמנים והסופרים ביש-ראל נקט גוראל בתכסיסה המוכרים של גוראלובקה. גם, ועד אונדת אמני חיפה" נחלץ לעזרתו — כמובן המורת אתנן הולם.

טרף קל

סנדי באה לישראל מכפר קטן באנגליה, כדי לעבוד כאופר במשפחתו של עורך-דין ירושלמי. בגלל חוסר-הניסיון שלה בתמימותה נפלה קורבן לאונס. חסן אמון, צייד-תיירות, הכריח אותה, באיומי-סכין, להתלוות אליו לדירתו ושם אנס אותה חמש פעמים במשך שבע שעות תמימות.

רחל המרחלת מרווחת:

אישי-סירוסם ידוע, ש-מנהל רומאן סוער עם אישי-כספים נשוי, הכיר דובר ידוע של מוסד צי-בורי מפורסם. הם נסעו לקצת שקט באירופה. אל תשאלו מה יצא מזה.

• דני פולני, בעלה של תלמה מכנס, התאכר כלוס-אנג'לס • ארבע נשות-חברה-תל-אביביות נעלמו. השפוינים גילו אותן עם שפכטל על הפנים • זהבה ברנוביץ, אשתו של מוזי, נסעה לאכול שבלולים וחזרה עם אהבה • וכמה סיפורים על מיש-פחת גמזו (מיכל גמזו בתמונה) •

המדורים הקבועים:

- מיכתבים — ישבן חשוף
- איגרת העורך — מעילה באמון
- תשקיף — פיצויים ממושכנים
- במדינה — אוטומאט רצחתי
- יומן אישי — ראש השנה
- אנשים — עוד חומס
- מה הם אומרים — זואל זילבר, יצחק (איצה) נולן, אהרון טייטלמן, טל עומר-נח, עבד אל-והאב דראושה, מוצפסה חילי

כתבת השער הקדמי:

ביד קשה

מי שסבר כי האירועים בשבועיים האחרונים על 1987 היו מקריים וחולפים. טעה. ישראל שקועה עתה במלחמה. מול פני מציאות זו פעלה הממשלה ערפי הכלל הישראלי הירוע: "אם זה לא הולך בכוח, השתמש ביותר כוח". בריחה זו הפכה בישראל של ראשית 1988 למציאות אימתנית, והיא מתבטאת במדיניות. היד הקשה בכלל, ובגירועים בפרט. ההבדל בין גירוע תינעה פלסטינים לגירוע המתי הוא כמותי בלבד.

כתבת השער האחורי:

רצח באהבה תחילה

לפני שנה וחצי הכיר חיים גולן את זיוה גולן. את אהבתם הם הניחיו בשבועת-אמונים שכרתו ביניהם. השבוע, אחרי שנה של חיים בצוותא, הרג חיים בדקירות-סכין את חברתו. זיוה, העובר שברחמה היה כנראה הסיבה לרצח. זהבה שיני-חה לפתע את יחסה אליו. וטענה כי התינוק אינו שלו.

תמונה מיסתורית

תמונה של איוואן דמיאניוק, שנשלחה לסניגור יורם שפטל על-ידי אשתו של הנאשם, עוררה סערה ביומו האחרון של המשפט. שפטל, שניסה להשתמש בתמונה כדי לחזק את התיאוריה שלו כי הנאשם שכת דברים רבים בעברו, נפל בפח שהוא טמן לעצמו. הוא כלל לא טרח תחילה להציג את התמונה בפניו של הנאשם.

אנלוגיה מתבקשת

כבן יחיד למשה סנה, מודע אפריים סנה לכך שהאנלוגיה ביניהם מתבקשת. שניהם הלכו בדרך המפותלת של רפואה-פוליטיקה-ביטחון. אך כאשר הוא נשאל האם הוא חש שהוא חי בצל אביו — הוא רועד מעלבון. כעת, אחרי שפרש מתפקידו כראש-המינהל-האזרחי בגדה המערבית, הוא עושה את צעדיו הראשונים בפוליטיקה. הכל כפרופיל נמוך. רואה את עצמו רק בעבודה". גם שם אינו צופה לעצמו חיים קלים.

יום כיפור בנוה-תירצה

שיחות עם גיטית יזרעאלוב וחווה יערי. צ'ופרים ממרים זגל ומאביבה גרנות. אסירה שהתאהבה בסוהרת. ובעיקר יום-כיפור בכלא, שנעמי אדווה מתארת אותו כחוויה בלתי-נשכחת. המיסבב הפך לבית-כנסת מאולתר. האסירות עמדו בשורה כדי להדליק נרות-נשמה. וגם היו שם שבכו.

- אתה והשקל — קוצרם בשואן
- תמידים — עירום בוצות
- זה וגם זה — דש פלוחון
- לילות ישראל — ים-הודות
- קולנוע — מלאכים תלויים
- דף חדש — וארי סאביב
- הדרום-מזרח — שנה טובה
- מיכתבים לרדתי
- תשבץ
- רחל מרחלת — על כל השנש

